

ՀՆՉԱԿ

ՀԱՆԴԷՍ ՏԱՍՆՕՐԵԱՅ

Գ. ՅԱՐԻ

ԼԱՅՈՐ Ե.

1888 ՅՈՒՆՎԱՐ 10

ԹԻՒ Յ

1888

Այս անգամ Հնչակ ընդհանուր սովորութեան համաձայն ամանորի առթիւ երկար բարակ տեսութիւններ չպիտի ընէ անցեալ տարւոյն վրայ, զիտնալու համար ազգային տօմարներու չահու զէնի հաշիւները, ըստ որում եղածը յիշան է և ամեն կարգի ազգայինք հասկցան թէ 1887րդ տարին տարի անգամ ըսուելու արժանի չէր, հետևաբար չենք ուզեր անոր պատճառած վշտերը թուելով ընթերցողաց սիրտը նորէն թուեց հանել ուսալիւր անգարձ ճամբորդութեանն առթիւ ողջերթի բարեմաղթութիւն չպիտի ընենք. քայց նոր տարւոյն համար կրնանք բարի գաղութ մաղթել արուագին, յոստալով որ նա կուգայ մեծամեծ բարիքներով բերնաւորեալ:

Բոժոժիկ. — Առողջած տայ որ այս տօմարին ալ անցեալ տարուանին պէս հաւաքի չի դառնայ:

ԼՈՅՍ ԵՒ ՍՏՈՒԵՐՔ

ՔԵՐԹՈՒԱԾՔ

ԳԻՆ 5 Դահեկան

Սոյն քերթուածոց հաւաքածոյն , որոյ պարունակու-
թիւնն որքան գողտրիկ , տպագրութիւնն ալ նոյնքան գե-
ղեցիկ է , հեղինակին բանաստեղծական հանրածանօթ
տաղանդին ու փափուկ ճաշակին վրայ նոր փառք մը , իսկ
Պաղտատլեան տպարանի համբաւոյն վրայ նոր փայլ մը
կը յաւելու , և արժանի է ամեն հայու վերծանութեան :

Մեր մէջ խիստ քիչ ի լոյս կը տեսնեն ժողովրդեան
հասկեցած լեզուաւ գրուած այսպիսի ընտիր բանաստեղ-
ծութիւններ որք միանգամայն ժողովրդեան հոգւոյն հետ
խօսին և անոր զգացմանց թարգման լինին :

Փոքրիկ ճաշակ մը տալու համար աստ կարտատպենք
ՍԻԿԱՐ խորագրով քերթուածն , որ ծխողաց հաւատքը կը
պատկերացնէ :

Սիկարին ծուխն է սփռեալ յընդհանսւր ,
Հարուստ եւ աղքատ սերէն նորա հուր :

Սիկարն է թերեւս գիտութեանց լապտեր
Զի նորա բոցէն ծնան շատ գիւտեր :

Ես ոչ մոլի եմ եւ ոչ դէզ առ դէզ
Սիկարներ ընեմ յաճախ ողջակէզ ,

Եւ թէպէտ կրծիս է վնասակար ,
Սակայն կը սիրեմ զանուշիկ սիկար :

Տրտում թէ զուարթ նստիմ եւ խորհիմ ,
Զունիմ սիկարին պէս հեշտ մտերիմ :

Նոյն է երկուքին մեր ճակատագիր ,
Քիչ քիչ կը վառիմ եւ դառնամ մոխիր :

Իսկ երբ մութ պատէ վշտացեալ հոգւոյս ,
Ինձ առաջնորդէ իմ սիկարին լոյս ,

Եւ բարձրանալով մուխն ոլոր ոլոր ,
Հետը կը յառնի ցաւերըս բոլոր :

ԿԱՐՄԻՐ ՔԻԹ

Կարմիր գոյնը կը սիրեմ
Ս. յտի վրայ սպիտակ
Թարմ հասակի երբ նշոյլ
Կը բեկբեկի ընքուի տակ :

Կամ չըթերու վերայ, երբ
Բոթ բոթ ձևով կ'երևայ,
Հոն հեշտութիւն սրտէ դուրս
Հոսհոսելով կը հեւայ :

Եւ կամ երբոր տեւութի* պէս
Կոյս երես մը կը պատէ,
Յարգ կընդունի ամենէ,
Շունը միայն զինք կատէ :

Կարմիր գոյնը երբ սակայն
Քըլթի վերայ կ'երևի,
Ու կը ներկէ զայն ուժգին
Նըման հասուն Տօմարի :

Ո՛հ, այն ատեն չեմ սիրեր,
Եւ հրեշտակ ու վէնիւս
Ինձ կը թուին աղտոյի
Կամ տուփումի մէկ աղբիւս :

Ըսել ինչո՞ւ կարող չեմ,
Ստամբուլի նման, սէր
Քմայք ունի, և մարդու
Կը տայ ակորժ բազմասեւ :

Քթի ձեւեր կը յայտնեն
Կերպ կերպ բարքեր ու սրտեր
Բայց քիթի գոյն գաղտնիք է,
Ջայն չի յայտներ Լավաթեր* :

Դէմքի ամեն կողմերու
Կը շտկուի պակսութիւն,
Ունքեր կառնուն կամարի
Եւ կըր ձեւ կամ անկիւն :

(*) Բարակ թիւ :

(**) Դաշտայի հեղինակի քնն.

Նեղ ճակատը կը լայնայ,
Ահալի ծակ կը գոցուի,
Փոքր աչք նուշի ձև կառնու,
Սնդոյրով այտը կը հագուի :

Փոթի ակոս և ըսպի
Կը հարթուին, ու չպար
Տարիք անգամ կը փոխէ
Յերին գէմք կը տայ կայտառ
Ի՛նչ փորձ ընես ունայն է,
Քիթի համար դեղ չկայ,
Քիթ կը պահէ իւր գոյնը,
Եւ կը մնայ անզգայ :

Որքան հիւսիս, փութ ու ձիւն
Բնութիւնը պաշարեն,
Կի՛ն, մի՛ յուսար որ սիրուիս,
Կարմիր քիթովդ օտարէն :

Ա՛խ, վարդի գոյն, անէ՛ծք քեզ
Չգտա՞ր տեղ նստելու,
Որ քիթի ծայրը կընտրես,
Երբ ձմեռ դայ ահարկու :

Որքան սրտեր դու այրի
Կընես անդուլ քու ներկով,
Որքան աշխոյժ կը մարես
Երիտասարդ մարդու քով... :

Ս. յո՛ւ, էգ. քիթ, երբ այսպէս
Կարմիր կարմիր ծալք կը տայ,
Մարդ կը նայի ուրիշ տեղ
Եթէ զգուանք ալ չզգայ... :

Ո՛հ, զգուանք ու գերեզման
Ջրօսանքի և սէրի.
Եկո՛ւ՞ դարուն, եկո՛ւ՞ շուտ,
Կարմիր քիթէ տար հեւի :

Ս. ՈՍԿԱՆ

ՁԵՒԱՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ԾԱՆՈՒՑՄԱՆՑ

«Վերապայտական մուշու Հնչակին սէր խորովէ.

Ծառայականս, հէր իշտար ուր իւրիւնամէններուն վէրազէթաներուն միջօրը գրուած իւրանաթները տահիպի իւրանին իւրապէն զրկուած թտխրմ միւ խոնթթօխօրօնթօ վէտուպարածիւթին ըլլալը գիննալուս հրմարտալա էհէմ միյէթ չիմ տար իսէ տը՝ առ օրերս հալատիւաթի սիւս թիւններուն մէջ տիգ գալթ ճէլլա անող վէ պուզոթիլ դիրիւրով Ընկալքազցրութեամբի պէյով պէնտերը հալատիւ գիննալով իշտահլու իշտահլու կարթալէս սըղրա՝ մէֆումը ճէռօտէլի պաստեղր վէ եախօտ տակը գարտալի տայիր իւրան մի տեմնելէս հիտաթիս խապարմիլ կուլլիս

Մէսէլա, անցած օրալ ելէր կու գրին ուր՝ Մօսկուֆայի մէջ Լաբուլիուս բօնաբարթը 30,000 ֆօքիով ֆիթուհաթը տի տանի ելեր ըմմա՝ նէվլալիլէն մախամը մարեր վէ ան ճէռօտէլի պաստեղրին հապը չի գտնուելուն սեպէպովը չէ կրցեր կէրէկի կիպի պուալ վէ վրայ է տուեր, աճապա պօրաղանծիններն ի՞նչ կանէին, զէօրէ էռսուն հազար ֆօքիին մէկանց պօռաղանթը խօսք մի հասկցնելը մէկ մարդուն բերնին է մունայեր, ասանկ մարթավալ տօլմախները կու կուլլուվիմի եա, բան չունիս իսէ՝ ան խոշոր պէնտը կարդա, տակէն ճէռօտի պատտեղը երեսն տեղլայ վէ մէռաքը փորը տի մնայ:

Իշթէ էֆէնալմ, աս մարդիկը մեր քնթին կու խնդան վէ շաթաֆլու պէնտերով իրենց իւրանաթը մեզի գօրօլէն կարդացնել ելեր ին, պինաէն ալէյհ, աս պէնտերը չի կոր-

դալու վէ ֆօքինիս չինեղցնելու հըմար ի՞նչ թերթիպ իթ-
թախազ անելիքնիս քերէմ ու հիմնէթ անէիք, զազէթայիդ
վասէթայովը մեղի պէյան անէիք :

Ն. Ծառայ Բարձրէայն

Ասդէք Խ. Տէրէ-Լէն

Հնչակ.— Քանի որ կարդ մը ծանուցմանց տէրեր,
ըստ Ամերիկեան վերջին դրսւթեան իրենց ազդերը ան-
պատճառ ձեզի կարդոցնելու և քթերնուդ խնդալու հա-
մար հետաքրքրաշարժ խորագիրներով յօդուածներ կու-
տան ի հրատարակութիւն, դուք ալ այսուհետև զանոնք
կարդալէ առաջ, վերջին մէկ երկու տողերը աչքէ անցու-
ցէք, ուր ժիւօտէի Բասթիլի և կամ անոր պէս գլուխ
ուռնցնող ազդի մը անունը կարդալնուդ պէս, այն սիւ-
նակը անցէք, որով թէ՛ այն ձեր կոչած Բարձրէայն Գոլման
մարսելէ և թէ՛ անկէ պատճառելիք սրտնեղութենէն կա-
ղատիք:

— 0 —

ԼՈՒՂԱԹԻ ԷՎԷՐԷՔ (Բառարան)

Կիլէմէտէ . . . Ասմա չըպըզը: Եամըլս . . . Էյրի
Նէնէ՞ ղէրէլս . . . Վազիֆէն տէյիլ
Խազըն . . . Թօփտան ալընան զախիրէ
Սըրթըն թախտայա ղէլէ . . . Էօլէսին
Էվէտի . . . Աճէլէ: Աթմաճա . . . Եարամազ
Լառխատախ . . . Հէման: Չէօթաէն չէլէպի . . . Ճօվէհա
Պէնի ղօրիւր . . . Այնա: Բիւրչիւքլիւ . . . Հավուճ
Կօզ-տէրէլս . . . Ըռաֆ: Ըըճըլս . . . Պիր ազ
Սիւմիւք պէզի . . . Մէնտիլ: Ճամ կօզ . . . Կէօլլիւքլիւ
Տիշինիզ ղէլիւօր . . . Գօճանըզ կէլիւօր
Բօստալ . . . Գունտուրա: Կուտիւք . . . Պօտուր
Պաշ չատըրը . . . Շէմսիլէ: Եէր չատըրը . . . Տազ մանթարը

ՆՈՐ ԿՈՇԻԿՆԵՐՈՒ ԳՈՂԵՐ

Այս տարի ի Յ. . . գիւղն անուան տարեդարձի տօնախմբութեանց գացող երիտասարդաց մէջ կոչիկ թուցնող գողեր ալ կը գտնուին եղեր, որք ունեցած՝ հին կոչիկներնին նորերու հետ փոխանակելով, հէ՛ ղեաբե՛ն հէ՛ յե՛ճաբե՛ն կընեն։ Ի հաստատութիւն մեր այս ըսածին, երկու երիտասարդաց մէջ անցած հետեւեալ խօսակցութեան սւշադրութիւն ընելու է։

— Միւսիւ Զարեհ, խենթեցա՞ր եղբայր, հագուստներուդ կտոյին հարմարեցա՞ւ այդ բանիկ օղլուի մալուշաին մեծութեամբ հագած լապիշներդ, ոտքերդ մէջը լանկըռլունկուռ կերերան կոր։

— Ո՛հ, լուէ՛ բարեկամս, մի՛ հարցներ,

— Ծայրերէն ալ լաթի կտորուանքներ դուրս ինկեր փողոցը կաւլեն։

— Ծակերը գոցելու համար թխմած ըլլալու են գարշելիները։

— Քայց այդ ծակերը լաթով գոցուելու տեսակէն չեն, ըռահաթ մէյմէկ իլիմօնի խապուխ՝ կը պարտկեն, գոնէ դիմաց անցնէիր ու խալաֆաթճիներուն շէնքով չնորհքով խալաֆաթ մը ընել տայիր։

— Ծաղրէ՛ բարեկամ, ծաղրէ, գուն ալ արդէն ասանկ բան մը կը փնտռես որ զբօսնուս. ամենեւին չես հարցներ թէ ի՞նչ պատահեցաւ։

— Ահա կը հարցնեմ, ի՞նչպէս եղաւ որ այդ անճոռնի կոչիկները ոտքդ անցուցիր։

— Եղբայր, երէկ գիշեր միւսիւ Օննիկին անուան տարեդարձը տօնախմբելու գացեր էի, ուր հետզհետէ ամենեւին չի ճանչցուած մարդիկներ լեցուեցան, որք մինչև ժամը ինը ղբօսներէ ետքը մեկնեցան. ես ալ ժամը 12ին մեկնելու

աանես, չորս օր առաջ գնած նոր կոշիկներուս տեղ այս հինները գտայ . Միւսիւ Յակոբին տօնախմբութեան իրիկունն ալ Կարպիսին գալօջները թռցուցեր են . ասանկ խայտառակութիւն կըլլայ .

— Ինչո՞ւ չըլլար, քանի որ կը գտնուին տօնախմբութեան տէր կարգ մը անձինք, որք առջի իրիկունէ գլուխն օղիով կը տաքցունեն և ամեն դուռը զարնողին «դու-տօն» կըսեն, ասանկ բաներ կընան պատահիլ : Գոհ չըլլա՞ն որ բալթօդ ալ չեն տարեր ,

— Բալթօս չի հանեցի որ . . .

— Հանէիր նէ թերևս այն ալ տանէին . ուստի ուրիշ անգամ ատանկ տեղ մը գտնուած ատենդ քիչ մը կանուխ ճամբայ ելնելու ես որ առանց կոշիկի չի մնաս :

Բոժ, — Եթէ ինծի կը հարցնէք, հետեւինիդ մէյմէկ տօպրակ տանելով կոշիկնիդ անոր մէջը դնել ու քովերնիդ պահելու էք, ինչպէս որ ժամանակաւ լուռահոգի մամիկս, Աստուած ողորմի հոգուն , Եկեղեցի գացած ատենը անանկ կընէ եղեր , ուրիշ ճար չկայ այս աեսակ գողութեան առաջըն առնելու , դի քանի որ կարգ մը տանուտեարք ծանօթներնուն պէս ածանօթներնին ալ կը հիւրնկալեն և կոշիկները լաւ չեն պահպաներ, կոշնականք որչափ ալ կանուխ մեկնիլ ուզեն՝ դարձեալ կոշիկներ ալ կընան գողցուիլ հազուատներ ալ :

ՇԻՆԾՈՒ ՊԻՍԱԿ (Պէնկ)

Բարիզի զաւելտական հանդէսներէն մին, կանանց իբրեւ զարդ դեմքերնուն վրայ շինած պիսակներու նշանակութիւնը ութի կը բաժնէ, այսպէս .

1 . Տարփուհին զայն կը շինէ աչքին անկիւնը .

2 . Փառասիրուհին, դրեթէ ճակտին մէջ տեղը .

3 . Զսւարճախօս կինը, ծիծաղած ատեն այտին վրայ երեցող խոռոչին եղերացը վրայ .

4 . Խառնակեաց կինը, այտին մէջ տեղը .

5 . Քծնող կինը, չըթանցը վրայ .

6 . Պարկեշտ կինը, կզակին վրայ .

7 . Ծաղրածու կինը, քթին վրայ .

8 . Գող կինը, ճարմանդ (Ձէւէ-Ֆ) ին վրայ .

Արդ, տիկնա՛յք ի օրիորդք, կը յարէ նոյն հանդէսը, եթէ օր մը շինծու պիսակներու գործածութիւնն ընդհանրացնէք, կամ ձեր հասկցած լեզուփնքսենք, եթէ առնոց մօտան հանէք, այժմէն սովորած եղիք այս ութը ձեւերուն նշանակութիւնը եւ ըստ այնմ վարուեցէք, յորմէ դիւրաւ պիտի հասկցուի իւրաքանչիւրիդ ինչ ճաշակի տէր ըլլալը ։»

Աւստրալիոյ մէջ բժիշկ մը յաճախորդ վաստկելու համար լրագրոց միջոցաւ հետեւեալ աղդը հրատարակած է.

« Եթէ իմ խնամոցս յանձնուելիք հիւանդները չի յաջողիմ առողջացնել, կը խոստանամ անոնց յուղարկաւորութեան ծախուց կէսը հատուցանել ։»

Բոժ. — Եթէ լրագրոց միջոցաւ ամեն օր յաճախորդ փնտռող մեր կարգ մը մանաքեր տօքթօններն ալ այս օրինակ աղդ մը հրատարակեն, վստահութեամբ կըսենք թէ յաճախորդաց բազմութենէն գլուխնին քերելու ժամանակ չեն ունենար ։

ԹՈՒՂԹ ԹԱՓՈՂ

ԹԱԳՈՒԿ ՏՈՒՏՈՒՆ

ՉՄԻՒՌՆ 1888 Յունվար 4

(Պատահական թղթակցէ մը)

«Երբ ես իզմիր քաղաքը ճամբորդեցի, մի քանի հայ-
րենակից բարեկամացս առաջարկութեամբը Անթարամ
տուտունին Բանթօնէ եղայ, որ իր ամուսնացեալ քրոջը հետ
կապրէր, Անթարամ տուտունին էրիկը ըստ բաւականի
ապրուստ ձգելով ճամբորդած էր, մէկ մ'ալ չի դառ-
նալու պայմանաւ. խեղճ կինը դեռ երիտասարդ էր և
կուզէր Բանթօնէ քոչ-հագնիլ, ասոր համար բանթօնէր կը
բռնէր և անոնցմէ իր փափաքը կը հագեցնէր, Հինգշաբ-
թի օր մը անձնական տկարութեանս պատճառաւ տունը
մնացի և հետևեալ խօսքերը լսեցի.

— Քա Անթարամ, կըսէր Սուրբիկ իր քրոջը, հայէ՛, կա-
տուն վիրէն կը լըզէ կայ, մութլախ մըսաֆիր պիտոր կայ,
թէզ մը գործերնիս էնինք տէ հաւքըտուինք.

Կէս ժամէն դուռը զարնուելով՝ կատուն լըվռտուե-
լուն նշանակութիւնը կատարուեցաւ. նորեկը իրենց բա-
րեկամուհին Կիւսապա տուտուն էր. սովորական Բանթօն-
է հարցումներէն յետոյ խօսակցութեան թելը ձեռք
առին. անուշեղէն և կերակուր եփելու թէրթիպներ, մօ-
տայականորէն ձեւերու թարիֆներ, քառէ բանալու, թուր-
նիրին տեղ երբեմն ել-շեռտուին և երբեմն կէֆէ + շաւան
կախելնին, նշանտուքները, հարսնիքները, մինչև տնգամ
հարսնաւորները ու փեսայաւորները համբելէ ետքը՝ վեր-
ջապէս Կիւսապա տուտուն խօսքը գաղտնի սիրահարու-
թեանց վրայ բերաւ և առանց քաշուելու յայտարարեց

Թէ Սուրբիկին էրիկը յարաբերութիւն ունի ֆալանին հետ :
(Բոժ. — Եւ փառք յաւիտեանս ամէնս)

Շատ աղաչեցին այդ ֆալանին անունը հասկնալու ,
բայց չգիտնալուն համար չըսաւ , ասոր վրայ կանացի զէն-
քերը շտկուեցան , բարկութիւն , անէծք և վայ տեղացին
նոյն ֆալանին . . . շուքին վրայ :

— Մեղայ , կրկնեց Կիւսապա տուտուն , ամենուն բե-
րանը ծիծի պէս կը ծամուի կայ , հէմ էրիկդ հէմ իշտէ
սիրողը , ամա անունը չեն ուտար կայ , շատ չալըջմիշ եղայ
հասկնալու , եէմին , երդում պատարագ ձգեցի չի խօսա-
ցին . ատամ , անդրտարը հասկնալը էրկու մէծիտին կլոխն
է , Արապ մահլէն Թագուկ տուտունին կերթանք , անոր
Թուղթ Թափելը գիտէք ի՞նչ մէթին է , հաչկէ (աչք հաս-
կնանք ,) ճէնք , զոտլըխ , Էւլիւմ ըլլէլը կը գիտնայ կայ :

— Հա' , հա' , ես ալ լսած իմ :

— Իշտէ վաղը անի պիտոր խօսայ , բիւթիւն էրիկին
սըրերը :

— Զէրէ քանի մը օրէն պէրի , էրիկիս վիրէն պաշխա
պան մը ֆարիս կէնիմ կայ . ըսածիդ պէս մուծլախ պան
մը պիտոր ունենայ . աղէկ օր ըսիր , էհ վաղը ի՞նչ ատեն
կռնաս կալ :

— Վաղը ըսի ամա՛ վաղն ալ ուրբաթ է , Թուղթ չի
Թափեր :

— Անանկ է նէ շաբաթ կերթանք :

— Շաբաթ նօրն ալ տունին մէջը հազար չէչիդ գործ
կըլլի , հիչ չենք կանար երթալու :

— Կիրակի ալ հէչ չըլլիր , յուրբ էրկուշաբթի օրարսա-
կէն առաջ խաչերնիս կը հանինք կերթանք :

— Սա գիշեր հէչ մէկ պան պէլի մ'ենէք մարդուն . էր-
կուշաբթի պիւթիւն սըրերը պիտի հասկնանք . (Բոժ. —
Հարկաւ , խեղքեմնուդ պտուկներուն)

Այս որոշումէն ետքը կիւլտապա տնտեսուն Երկուշաբ-
թիին բնակէն կրկնեց և մեկնեցաւ :

Երկուշաբթի օրը ժամը 10ին երեք տիկնայք փողոցին
դրանը առջև կառքի մը անցնելուն կ'սպասէին :

— Ծա կիրակոս, հայէ՛ , էօր սիտեղ գարոցա մը կայնէ
հոս զրկէ :

— Իէ՛ս կօրծ ունիմ, կերթամ տուն

— Ը՛. թթուած սուրամ, ասոր ալ ինչ՝ օր ըսեմ պատ
մը քաշելու պան մը կը կտնայ :

— Նա՛, նա՛. նա՛, թիրսէկէն քառօցա մը բրթաւ :

Եւ սակարկութիւնն ընելէ ետքը երեքը մէկանց կտուք
մտան. ես ալ կամացուկ մը կառավարին քով կծկտեցայ ,
առանց սակայն տիկիներէն անմոռելու :

Քսան վայրկենէն կառքը կեցաւ :

— Քա իշթէ Թագուկ տուտունին տունը , իշնանք :

Թագուկ զատընը, որ այն միջոցին դուռը նստած էր,
անշուշտ յաճախորդի սպասելով , երեք խոթունները դի-
մաւորելով սենեակ առաջնորդեց. ես ալ պարտաւորեցայ
բակին մէջ կենալ և հետեւեալ խօսակցութիւնը ի գիր առ-
նուլ :

Հ — Քա պարով էկաք, հազար պարով. ի՞նչ ունիք, ի՞նչ
ունիք հայինք :

— Է՛հ վայ, վեր. քու քովդ ինչի՞ համար կուգան , չե՞ս
կիտեր , իշթէ իրենց չի կիտցածը գիտնալու համար :

— Էհ ի՞նչ կուգէք կոր գիտնալ :

— Մեր Սուրբիկ տուտունին էրիկը պաշխան կը սիրէկոր ,
ան սիրողին ով ըլլիլ հասկնալ կուզենք կայ :

— Շատ աղէկ , Սուրբիկ տուտու, հրամմէ՛ , սիտեղ առ-
ջևս նստիր :

Սուրբիկ տուտուն այս հրամանը կատարեց :

— Սի թուղթերը իրեք կտրէ , ամա՛՛ կեցիր, կեցիր, մոր-

ցայ մէյ մը հարցնելու թէ երեկդ ի՞նչ լըրէնք է, սարը՝
եօխսա պուղտայի.

— Ի՞նչ կըսես, Սուրբիկ տուտու. էսմէ՞ր ըսենք մի պուղ-
տայի.

— Էհ. ի՞նչ գիտնամ. էսմէր է.

— Անանկ է նէ՝ պաստօնին ղրալն է.

(Բոժ, — Այդ խելքով, օր մը դուն ալ տի-բի-բի «աբի» ղը-
րալը պիտի ըլլաս.)

— Սի թուղթերը իրէք կտրէ. իշթէ երեկդ, միտք սէվ-
տայ ցուցուց.

— Մուլթախ ախիկին միտքը պիտոր ըլլայ, ըսաւ Ան-
թարամ տուտուն.

— Հա. իշթէ երեսը անոր դարձուցեր է.

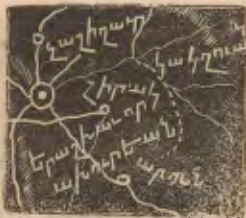
— Պիւսպիւթին էտին դարնայ հէմէն.

Սոյն նախաբանէն ետքը Թագուկ տուտուն թուղթերը
շարեց և գուշակութեանցը թելը ձեռք առաւ, այսպէս.

(Շարանալիէ)

ՕՏԱՐԱԿԱՆ

ՆԿԱՐՀԱՆՈՒԿ

Օ Ա Ո Ո Ր

մ յն ան ըք Ե Ղ ԻԿ ԻԼ Բ

ԵՐԿՈՒ ԱԿՆՑԻՔ

Ի ՃԱՇԱՐԱՆՆ ԱՅՆԱԼԸԻ

Առաջին անգամ ի Պոլիս եկող երկու Ակնցիներ Ծը-
ննդեան երկրորդ օրը Ղալաթիոյ կողմը անցնելով, Այնա-
լըին ճաշարանը կը մտնեն ճաշելու: Ճաշարանի վերատե-
սուչը գլանալով որ Ծննդի առթիւ բազմաթիւ յաճախորդ-
ներ պիտի գան, մէկ քանի օրուան համար արհեստէն
տեղեակ բայց տաճկերէն չգիտցող երկու յոյն երիտա-
սարդներ իր սպասաւորներուն օգնական բերած էր. այս
երկուքէն մին վերայիշեալ Ակնցուոց մօտենալով կը հարցնէ.

— Թի՞ թէլէթէ .

— Թի՛րքճէ սէօլէ:

— Սուբա, Վաասթօ, Ռօզպիֆ, Պրզօլա, Օռնիթա, Բը-
սարի, Մաքառօնեա . . .

— Կօզմօզ պէ՛կ, առ շուն տուլան մեր քնթին կու խըն-
դա՞յի՞նչ ապիւր կուտէ, սօբաէն ու կռօղսօյէն պահսկանէ,

— Կաթի չէօրնա հէ՛րիֆ, պիզ ուրումճատան մուխսուֆ
տէկիւլիւբ:

— Ֆէռգասասա, Ռօսթօ, Բսարի թիղանիթօ Գուռքա. .

— Վայ քօրնա աչկդ շան տուղայ,

— Տաքէս էմին, քնցուր արէ սա աչկին բիբը վազելիք
հէրիֆը, գէօրէ հըմայէկսմեղքը աի մտնիմ՝ վէ խսկէմին
գիւլուն տի կալլեմ:

Սպասաւորը Տաքէս էմինին բարիանտը կռահելով,
տաճկերէն զիտցող իւր մէկ ընկերը կը կանչէ, — Նիգօլի,
էլա քիթաքսէ, սաֆթի անթաօբի թի՛ թէլունէ, էլօ աէն
դաթալավէնօ:

— Թի՛ւ խալըպիդ, Կու հայիս մի էֆէնտըմ, թախըմ
մի պէտ մուամէլաթէն սըղրա՝ արխասաշն ալ կու կանչէ

իւր մեղ մայթոպ անէ , հէմ աֆ կանիս ըմմա՝ ո՞ր սա-
տանան փորդ մտաւ ուր մեղ աս ախլալմէղներուն աղուլը
բերիր :

— Էֆէնտըմ , Տիւտիւկէնց Աստիւր աղային թալսիէյօ-
վը ֆէօս էկանք , գիշերս ըսաւ ուր՝ չաբաթ մի պահքի եէ-
մէքնէրով միտէնիդ չօրցած է , առտուն Ղալաթիա գացէք ,
խարա քէօյի պօղնաղն Այնալըին մէյխանան կըսին նամի
մեչհուր լօգմանթաէն քնչիյ մի եաղլու եէմէքներ կերէք
ուր՝ պէօլրէկնիդ եաղլանմիշ ըլլի , մեղաւորս ալ աս միւ-
լահաղայով մեծապալականութիւդ ֆէօս բերի :

Տաճկերէն գիտցող սպասաւորը մօտենալով ,

— Նէ՞ իստէեօրընըղ աղալար :

— Նէ՞ իստէյէճէիդ , լօխմա մի եէմէք եէմէկէ կէլտիւք

— Յօդ էյի , նէ՞ եէմէք իստէռսինիդ , ցօւպա՞ , գիղաւթ-
մա՞ , պրծօլա , հինտ թալուղոն , թէրպիլիլի քէօֆթէ , էք-
սիլի , իզմիր քէօֆթէսի , թաս քէպուպի , մաղառօն . տանա
բացանի , տանա պրծօլա , քեահատ իցինտէ պառպունեա :

— Կու հայի՞ս մի էֆէնտըմ , էրկրին վարժըպիտին Սալ-
մօսն ու Գործք տուարեւոյն էղպէր անելուն պէս՝ աս ալ
գօց կու զուրցի , մարդ զաննը կանի ուր թէնճէրէները փո-
րին մէջն են աը՝ եէմէքներին չէչտները զարաճիւմլէի
պէս կու համրէ :

— Շիտտակ է : Պանա հաչլամա կէթիւր , բամմանքիդ
սիտէն ի՞շ կուղէ : աղա պէկ :

— Պինտ առաջ , նօհաի եօհնի թող բերէ ,

— Օյլէ սէյ եօդ պուռտա :

— Իլահանա զաբուսկասի՞ ալ չիկայ :

— Թի՞ լէյի աֆթի անթուքի , լախանա թէլսւնէ :

— Չաննս աս ալ մէկային պէս մայթապի տ'երլըայ :

— Է ծանիմ , սոյլէին , իսիմիդ վառ , էյլէնճէյէ՞ մու
յըքաինիդ :

— Էյլէնճէն ի՞նչ ճիւղերս է, հէ՛րիֆ : Տաքէս էմմի , անգամ մի ուր ծայն ինկանք նը՝ յունանին պէս ինեզութեան իմումը ըսինք վէ բան մի բերել տանք ուտինք :

— Ծօ՛, էշկիւլիւ կէթիւր :

— Բէք էյի, եարը՞մ մը օլսուն, թամամ մը,

— Ի՞նչ ապիւր կուտէ, ա՛ղա, ծօ եարըմը նէ՞ եաբաճաղըմ, թապաղը տօլտուրուպ կէթիրմէլի :

— Յօգ էյի : Միա վռաստօ քէ էնա ֆէռքասսա՛տա .

— Միա վռաստօ քէ էնա ֆէռքասսատա բայի՛ :

— Կու հայի՞ս մի աղա, աճապա փոխասաց մանկնցին պէս խարչըլուխը առած տուածնին ի՞նչ տ'ըլլի :

— Մանկըսարը ֆէօս ըլլարնը՝ թէրճումէն կանէր .

Սպասաւորը կերակուրներն և հացերներն կը բերէ :

— Աս ի՞նչ պիլիմ հաց է, կօզմօզ պէկ, զաննս խմոր չունի

— Պէսպէլի հացին ալիւրն ալ պիրինճիէն տ'ըլլի,

— Փախած, բարով եէմէք մի եղեր է էշկիւլիւն :

— Հիւրիւմիւնք է : Ծօ՛, մընչուկ շարապ կէթիւր ,

— Սիեա՞հ մը օլսուն, պէեաղ մը.

— Ի՛նչ խալթ կ'անիս , Ծօ՛, շարապըն պէեաղը օլո՛ւր մու , զըրմըզը օլսուն ,

— Իքի եարը՞մ մը տէյէծէիմ :

— Հէյ օղորմած դուն օղորմիս, եարըմը բռներ կօյներ է , Ծօ, հիչ եարըմ խատէֆ շառապ օլո՛ւր մու ,

— Աննատիք . տիօ մալուօ՛ :

— Բայի՛ . . :

— Անդիունը ի՞նչ միւճիպով վայ կըսէ, աղա,

— Մալիւմ ա՛, խատէֆները լեցուն ուղեքնուս վրայ թաաճիւպը պէյան կ'անէ :

— Էհ, Աստուած շատ տարիներդ և հասցնէ , շնորհաւոր Ծնունդ և Աստուածաբնականութիւն :

— Անոյշ կըլեցիր :

- Կենդանի մնաս, խմորդաց ան անուշ անմահութիւն.
- Ամբէօրց կենաս էֆէնտըմ.
- Մընչուկ, շունլարը տօլտուր.
- Ագօմա տիօ մավռուօ.
- Բայի տիօ մավռուօ,
- Պաշկա եէմէք կէթիւր պիզէ,
- Նէօ իսթէռսինիզ,
- Մէտէթ ի՞նչ կուզէ Տաքէս պէկ,
- Սալորով միս վա՞ր մի.
- Օյլէ սէյլէռ եօգ տէտիք պուռտա:
- Սա կերած ապիւրնին նայէ անգամ մի, մուշթէրին
ուզածը չին բերեր տը՝ իրենցը առաջ կու քշին:
- Էշկիւլիւտէն վա՞ր մի.
- Վառ, միա ֆէռքասատա՛. սէն նէօ իսթէռսին հա-
ծի աղա.
- Պանա տա պիր բարչա զարզավաթլու կէթիւր.
- Միա ըսթիֆաթօ՛.
- Ամէսօս.
- Կու հայիօս մի էֆէնտըմ, կաթնավերները մէքիւկի
պէս կու բանին վէ կու վռվռան.
- Փա՛ռք քեզ տէր, կերանք կուշտացանք, հըմայէկս
մուհասէպէնուս հայինք ուր՝ քանի՞ պալիզ եղաւ,
- Է՛հ, շատ շատ հիյնօց մի տի տանք, ան ալ քառուռն
տարին անգամ մի:
- Հէմէն Աստուած տայ ուր՝ հէմչէրիններէն մէկը մեզ
ֆէօս չի տեսնայ, սըղրա՝ մատտէն թէլլալի տալով տին-
կեանը կու հանին,
- Մընչուկ, կէլ պագալըմ, դա՞չ փարա վէրէճէիկիզ:
- Էթթա, տօ տէքա, տէքա էքսի, տէգա օխթօ, քէ
տիօ իքօսի. հէքսի եիռմի կուռու:
- Ի՞նչ ըսաւ, ա՛ղա.
- Չանախ խալէսիի կուլկուլին պէս բան մի լիւրդուց
ըմմա՝ լաերլսլու մուխուֆ չեղայ:

(Երեսներէ)